

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: înveială :: ::

Unitatea

REDACTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Numărul 4 Lei.

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Alt sistem

Câteva considerații politice pe marginea căderii
guvernului liberal

(=) In momentul când scriem aceste șire nu se știe încă, dacă moștenirea guvernului liberal, demisionat Sâmbăta trecută, a revenit de drept partidului național-tărănesc prezidat pe d. Iuliu Maniu, ori doară cancanurile politice au isbutit să mai întârșie, până după nouile alegeri parlamentare, trecerea acestei moșteniri factorului singur în drept s'o revendice.

Oricum ar ieși însă lucrurile — și sperăm ca încă în acest număr să putem da, la alt loc, soluția crizei politice — un rezultat poate fi fixat de pe acum, fără puțință de desmintire: Este sfârșitul unui sistem de guvernare și începutul unei noi ere în viața politică a țării. Cei zece ani dela înfăptuirea României mari au însemnat, orice s'ar spune, o stăpânire continuă a partidului liberal, care se obișnuise a crede, că vine și pleacă dela putere când vrea. De acum, când trebuie să plece și el fără s'o vrea, când cuvântul său nu mai poate avea greutatea de până acum în desfășurarea evenimentelor, și când succesiunea va putea să-și ia, în sfârșit, cursul normal, o destindere s'a așezat peste întreaga țară, ușurată de apăsarea pe care a reușit să o scuture de pe umerii săi. Domnia liberală a încetat! Și cu ea nu a încetat numai existența unui guvern și dreptul la viață al unui parlament ieșit din furturi de urne, ci s'a îngropat un întreg sistem, care cu drept cuvânt poate fi numit al ilegalității și al prepotenței.

Iar dacă e vorba să spunem un cuvânt și despre factorul care a provocat această schimbare, este în conștiința tuturor că ea se datorește singur și exclusiv partidului național-tărănesc, care după lupte și jertfe — uneori cu adevărat eroice — de un întreg deceniu, după abdicări și umiliri mai mult decât sângeroase, reușind să se mențină totuși mereu în cadrele celei mai stricte legalități, a ajuns în sfârșit la punctul, care deschide cele mai bune nădejdi pentru viitorul politic al țării. Nime nu poate să-i conteste acest merit, precum iarăși nime nu poate să neghe cu dacă partidul numit a putut să atingă acest rezultat, este a se atribui în primul loc cilităților eminente ale dlui I. Maniu.

Noul sistem se inaugurează — acum imediat, ori ceva mai târziu, puțin importa — în mijlocul celor mai mari mizerii și dificultăți. Dar dacă este adevărat, și este, că ele se datoresc în cea mai mare parte sistemului care s'a dus, nu ne putem îndoi o singură clipă, că prestigiul țării crescut pe urma legalității, care urmează să fie intronată, va putea ieși biruitor din angrenajul tuturor relelor.

Și fiindcă socotim că ar fi o rușine să mai scoatem sub noua eră un singur număr, care să aibă în frunte odiosul „cenzurat”, ne-am permis să suprimăm această rușine liberală, chiar înainte de a fi îndreptățiți formal să o facem.

Pentru ziua de azi

Din pilda vechilor martiri — Invățăminte și îndemnuri *)

de A. C. ALBINUS

Praznicele martirilor ne îndreaptă privirea spre acele vremi de eroism ale creștinismului primitiv, când imperiul roman — un vast ogor — a fost însămânțat cu sângele creștinilor.

Această perioadă de glorie din istoria bisericii noastre are o dublă însemnătate pentru noi.

Tăria și statornicia martirilor recrutați din toate păturile sociale, din ambe sexele și din toate vârstele, constituie o dovadă strălucită a divinității creștinismului. Căci, dacă vom putea explica în chip firesc, cum au putut să îndure sfântul Petru și sfântul Pavel, sfântul Ignatie și sfântul Policarp, sfântul Iustin și sfântul Dumitru, temnița și caznele și moartea înfricoșată prin rug sau cruce, prin sabie sau în alt chip; nu vom găsi, însă, explicația naturală a eroismului femeilor martire și al copiilor, care s'au săvârșit pentru legea lui Hristos. Șirul nesfârșit al mucenițelor și al copiilor martirizați, cade sub o altă considerație.

Dacă sfântul Dumitru a suferit, pentru că a fost bărbat, dacă sfântul Gheorghe și-a vărsat sângele, pentru că a fost ostaș; de unde a izvorit statornicia mucenițelor și curajul fără seamăn al copiilor-martiri? Cuvintele blânde ale sclavei Blandina n'ar fi putut să întărească inima copilului de 15 ani, Ponticus din Lyon, dacă nu s'ar fi adăugat darul lui Dumnezeu. Sfânta împărăteasă pe care o ducea, acoperită cu mâinile pe pieptul său, un alt copil, Tarsicius din Roma, n'ar fi putut să dea brațelor de copil puterea uriașă, care a rezistat violențelor ostașilor, dacă Hristos-Dumnezeu, nevăzut în sfânta taină, n'ar fi împrumutat mânuțelor copilului forța de necrezut.

Șirul nesfârșit al martirilor, tăria și statornicia lor este o dovadă despre origina divină a religiei creștine. Cu sângele martirilor, Dumnezeu și-a pecetluit religia sa.

Dar aceste vremi mai au și o altă importanță. Conțin învățăminte și îndrumări de o nespūsă utilitate pentru zilele noastre. Căci persecuțiile contra bisericii lui Hristos nu s'au stins cu Diocletianus, ci s'au continuat din veac în veac, până în zilele noastre.

Chiar și cauzele persecuțiilor de azi sunt copiate după vechile rețete. Și azi se spune: Statul este clădit pe credința cutare. Celce nu se închină la fel, este dușmanul Statului. Iar pentru a da un colorit de legalitate nedreptăților, nu se răspândesc împotriva bisericii noastre, ca și în epoca primelor prigoniri, tot

felul de calomnii, și nu ni-se aruncă în față acuzații nedrepte, contrare adevărului istoric? Și o principală cauză a prigonirilor acestora nu este și azi, interesul material? Numărați, câți funcționari avem în posturile de conducere? In curând vom ajunge că, celce va vrea să obțină o slujbă cât de mică, va trebui să se închine zeilor Statului!*)

Dar, dacă nu s'au schimbat cauzele prigonirilor, nu trebuie să se schimbe nici felul împotrivrării. Directivele în lupta noastră demnă, se desprind limpede din istoria veacurilor dintâi.

In veacurile de persecuție au fost și vremi de liniște relativă. Aceste restămpuri de pace s'au utilizat în chipuri felurite. Unii creștini, în aceste vremi, au uitat de datoriile lor. Se căsătoriau cu păgâni. Femeile creștine își fardau fața, se vopsiau în jurul ochilor ca și elegantele lumii păgâne. Creștini și creștine, luau din nou drumul teatrelor, asistau chiar și la luptele gladiatorilor. A crede creștinește și a trăi ca păgânii, li-se părea lucru cu puțință. Ca urmare, atmosfera păgână se instăpâna din nou peste suflete. Iar când sosia ceasul prigonirilor, nu puteau să reziste tentațiunilor. Se lepădau de creștinism, pentru a-și mântui viața sau slujba.

Pentru bunii creștini însă, vremea aceasta era o vreme de pregătire pentru ceasurile grele. In zilele de pace, ei își adânciau credința, pe care o făceau să le pătrundă deopotrivă cuvântul, gândul și viața lor. Și, venind zilele de grea cumpănă, nu era nimic ce i-ar fi putut despărți de Hristos.

In privința aceasta, este plin de învățăminte martiriul sfântului Policarp, ucenicul apostolului Ioan. A fost omorât pe rug în anul 155. „Policarpe, fi zise proconsulul, pentru respectul ce datorești vârstei tale, răsgândește-te. Jură pe genul lui Cesar, și eu îți voi da drumul. Insultă pe Hristos”. Policarp răspunse: „Sunt 86 de ani de când eu îl slujesc, și el nu m' -o făcut niciodată vre-un rău. Cum ași putea să insult pe Mântuitorul și Regele meu?” Iar după ce i-se pregăti rugul, Policarp, legat de un stâlp, în picioare și cu mâinile la spate, își ridică ochii la cer și zise: „Stăpâne, mulțumită și slavă îți aduc ție pentru toate binefacerile pe care le-am primit dela Tine, prin Pontiful vecinic, Isus Hristos, Fiul tău preaiubit, prin care Tu, împreună cu Ei și cu Sfântul Spirit

*) Scrise înainte de a se fi produs criza politică, aceste considerații privesc mai mult situația din trecut, care însă ar putea să se repete și în viitor.

să fii preamărit, acum și în veacurile viitoare. Amin“.

Răspunsul strălucit al sfântului Policarp trebuie să fie și răspunsul nostru în fața oricărei tentațiuni. Și nu numai ca indivizi vom putea să ripostăm în chipul acesta, ci și ca totalitate, ca biserică românească. Putem să, spunem cu fruntea senină: „O mie de ani, și mai apoi, două veacuri și mai bine sunt de când slujim lui Hristos, în unire cu Roma. Și nici odată, nici un rău n'a izvorit din acest atașament, nici pentru suflete, nici pentru neam. Deci, cum am putea să insultăm pe Hristos, lepădându-ne de biserica romană?“

La începutul prigonirilor, creștinii și-au vărsat sângele. Și moartea lor a fost marea și singura lor armă de apărare. În curând însă creștinii nu s'au mulțăm să moară numai pentru Hristos; din sânul bisericii s'au ridicat bărbați, cari au apărat credința cu arma cuvântului. Unii din acești apărători atacă vehement în scrierile lor pe asupritori: sunt apologiștii violenței. Aproape toți sfârșesc prin a se separa de biserica adevărată. Deci nu aceștia vor fi modele pe care va trebui să le urmăm în lupta noastră de apărare. Apologia noastră va trebui să fie, ca și cea a apologiștilor adevărați, o apologie de lămurire simplă, lipsită de violențe verbale. Și mai cu seamă, apologia noastră va fi viața nepătată, credința manifestată prin fapte de dragoste și milostenie.

În vremea aceasta de liniște relativă, să ne organizăm viața bisericească, să adâncim credința, să introducem un creștinism viu și activ în toate păturile societății. Să ne pregătim pentru ceasurile grele, cari pot să vină asupra noastră în viitorul apropiat. *)

Politica școlară, cu tendințe vădit anticreștine, și alte întâmplări din viața noastră publică, sunt semne prevestitoare de furtună. Poate să sosească în curând, prea curând chiar, vremea când, pentru salvarea moștenirii apo-

*) Chiar iminent nu mai peste acum acest pericol, dar asta, evident, nu înseamnă, că va trebui să stăm de acum cu mâinile în sân. N. R.

stolilor, va fi nevoie să se unească toate forțele creștine din patrie. Și în fruntea armatelor animate de idealul lui Hristos, va fi, trebuie să fie, biserica noastră.

Noul președinte al Statelor Unite. După pregătiri de proporții adevărat americane, cari însoțesc de regulă alegerile prezidențiale din marea republică nord-americană, ziua de 6 Noemvrie c. a încheiat pentru un nou ciclu de 4 ani frământările dintre partidul republican și del democrat, cari își discută dreptul de întâietate la conducerea Statelor Unite.

Alesul acestei zile este d. *Herbert Clark Hoover*, candidatul partidului republican, care a biruit cu mare majoritate de voturi pe d. Alfred Smith, candidatul democraților și primul candidat aparținând religiei catolice. Lupta s'a decis prin votul femeilor, cari n'au înțeles să sprijinească pe acesta din urmă, între altele și pentru că avea în program o ușurare a legii referitoare la prohibiția alcoolului.

Numele noului președinte al Statelor Unite din America este cunoscut încă de pe timpul războiului mondial, când Wilson îl însărcinase cu alimentarea Belgiei și a teritoriilor ocupate de puterile centrale. Timp de 3 ani a transportat atunci în Europa alimente în preț de peste 900 milioane dolari, fără ca din aceste sume să fi profitat personal cu o singură centimă. Ținuta aceasta de rară corectitate, într-o vreme când alții au strâns milioane, l-a pus, chiar în două rânduri, în fruntea finanțelor mării republici, pentru că acum să ajungă președintele ei.

Aderent al protecționismului industrial, noul președinte nu va grăbi soluționarea favorabilă a chestiunii proletariului agricol, care s'a pus în ultimul timp.

După confesiune Hoover e protestant, și încă din specia Quakerilor.

O părere în chestia unirii bisericilor. Înregistrând creșterea surprinzătoare a literaturii pentru unirea bisericilor, d. *Nae Ionescu* afirmă, în numărul dela 21 Octomvrie, al zia-

rului „Cuvântul“, că lumea orientală, și în special ortodoxia română, n'ar fi pregătită pentru a intra în discutarea serioasă a acestei chestiuni, căreia „i-se acordă, crede dsa, o exagerată importanță“. Dsa este convins, că „unirea bisericilor, așa încât să fie o turmă și un păstor se va face odată... Dar se va face prin voia lui Dumnezeu, când va fi hotărât El, și nu prin agitația noastră neisprăvită“. Pentru deocamdată, având convingerea că „pentru refacerea vieții noastre spirituale... nu e nevoie de unirea bisericilor“, propune deci „să ne vedem de treburile noastre launtrice, ieșind din calea discuțiilor despre unificare“.

Dupăcum vedem, d. Nae Ionescu nu împărtășește părerea celorce socotesc această problemă drept cea mai importantă și mai actuală problemă a vieții noastre publice, fiind deci, cu atât mai mult, împotriva impunerii forțate a acestei uniri, cum preconizase l. Preasfințitul Sibiului, revenit parecă și el, în timpul din urmă, la sentimente mai bune.

Dar d. N. I. mai emite în această chestiune și o altă părere, afirmând că „inițiativa tratativelor (pentru unire) a scăpat din mâna protestanților“, și aceasta pentru că „forma accentuat inter-confesionalistă pe care au luat-o discuțiile dela Stockholm și Lausanne, dovedește că elemente politice au intrat în joc“. Campania, „la început sincer interioară“ a acestora a degenerat, iar „locul întâiu în aceste discuții l-au luat catolicii“. Dovadă sunt „convorbirile din Malines, unde au isbutit să pună în inferioritate morală pe anglicani“, și „ultima enciclică a Papei“.

Sunt păreri, cari am socotit că nu strică a fi reținute.

M. S. Regele a început școala. Împlinind de curând 7 ani, M. S. Regele a început școala, având ca profesori pe dd. Nicolae Saxu, inspector general școlar, pentru cunoștințele cursului primar și maiorul Emil Pălăngeanu, pentru educația fizică. Educația morală și religioasă i-o va face însași Principesa-mamă Elena.

Foiața „Unirii“

Proiect de statute

Pentru Asociațiunea generală a Românilor uniți — AGRU — *).

I

Numirea, scopul, mijloacele

Art. 1. Numele uniunii cu caracter religios și social a Românilor uniți cu Roma este: „Asociațiunea Generală a Românilor Uniți; AGRU.“

Art. 2. Sediul central este în Cluj.

Art. 3. Scopul AGRU este susținerea, apărarea și realizarea intereselor bisericești unite cu Roma prin:

- adâncirea vieții religioase a membrilor;
- intensificarea educației religioase;
- combaterea curentelor sociale și religioase cu caracter sectant, destructiv și anticreștinesc;
- îndrumarea vieții publice și private potrivit eticii creștinești și în sentimentul iubirii de neam și de patrie.

*) Pentru mai bună orientare a cititorilor noștri asupra gândului ce-a prezidat la întemeierea asociației mirenilor noștri, respectiv a tuturor Românilor uniți, cunoscută sub numele AGRU, publicăm în doi numeri consecutivi, proiectul statutelor acestei asociații. Cunoașterea lor este și o bună propagandă pentru ideile AGRU-lui. N. R.

Art. 4. Pentru atingerea acestui scop AGRU se va servi de următoarele mijloace:

a) morale: adunări, conferințe, prelegeri, răspândire și editare de cărți, reviste și ziare scrise în spirit creștinesc și românesc etc.

b) materiale: cotizații de membru, donațiuni, legate, chete și alte izvoare legale de venit.

Art. 5. În cadrul AGRU este exclusă politica de partid.

Membri

Art. 6. Membri ai AGRU pot fi Români uniți fără deosebire de sex, cari cer înscrierea și prin aceasta se obligă a satisface îndatoririlor statutare. Membri sunt:

- fondatori, cari plătesc odată și pentru totdeauna suma de 5000 Lei;
- pe viață, cari plătesc odată pentru totdeauna suma de 2000 Lei;
- ordinari, cari plătesc anual cotizația de 50 Lei;
- ajutători, cari plătesc anual cotizația de 10 Lei.

Art. 7. Comitetul central al AGRU poate decerne titlul de membru de onoare acelor membri, cari au contribuit în mod excepțional la înflorirea AGRU pe teren fie moral, fie material.

Art. 8. Arhierii bisericești române unite cu Roma sunt patronii AGRU, iar I. P. S. S. Metropolitul de Alba-Iulia și Făgăraș este de drept și președinte de onoare al AGRU.

Art. 9. Membri fondatori, pe viață și ordinari au drept de vot activ și pasiv potrivit prevederilor statutare și beneficiază în general de toate drepturile acordate membrilor de statute. Membri ajutători nu au drept de vot.

Art. 10. Îndatoririle membrilor sunt:

- Conduită morală corespunzătoare scopurilor AGRU;
- participarea la adunări și manifestări organizate de AGRU;
- popularizarea AGRU;
- plata cotizațiilor.

Neplata cotizației timp de 3 ani are drept urmare pierderea calității de membru.

Comitetul central al AGRU, ca ultima instanță poate exclude pe acel membru, care are conduită potrivnică înaltelor scopuri urmărite de AGRU.

Conducerea

Art. 11. AGRU se conduce prin congresul general, congresele diecezane, adunări generale, comitetul central, comitete diecezane și comitete parohiale.

Art. 12. Adunarea generală se compune din membri comitetului central, membri comitetelor diecezane, membri fondatori și pe viață și 10 delegați de către fiecare congres diecezan. — La ședințele adunării generale poate asista însă oricare membru al AGRU. În fiecare an în luna Septemvrie se ține adunarea generală a AGRU; convocarea se va face cu cel puțin 30 zile înainte, prin ziare,

Noul guvern

Zece ani de luptă au dus la biruința dlui Iuliu Maniu

După frământări de o întreagă săptămână — cari au aruncat la suprafață patimi din cele mai puțin onorabile, de cari nici când n'am fi socotit capabili pe o seamă de fruntași ai vieții noastre publice —, Inalta Regență, plecându-se în fața dorinței, putem zice unanime, a țării, a încredințat formarea noului guvern dlui IULIU MANIU, președintele partidului național-țărănesc.

După primele audiențe din Dumineca trecută, la cari s'au perândat toți șefii de partide, jumătatea primă a săptămânii trecute s'a scurs în așteptarea dlui N. Titulescu, ministrul țării, la Londra, caruia se menise însărcinarea de-a mai face o ultimă încercare pentru un guvern de concentrare națională. Sosit pe ziua de Miercuri, d. Titulescu s'a trudit timp de 2 zile pentru a face o apropiere între partidul dlui Maniu și liberali. Dar încordarea dintre ele atinsese proporții atât de mari, încât d. Titulescu a fost nevoit să-și depună mandatul. Aceasta s'a întâmplat, ieri, Vineri, după masă, când s'a dat apoi încredințarea de-a face guvernul președintelui partidului național-țărănesc, doritul țării întregi.

Lista noului guvern, care azi, Sâmbătă, depune jurământul, este, după datele ce avem până acum, următoarea:

IULIU MANIU: președinte de Consiliu și ministru de interne.

ALEXANDRU VAIDA-VOEVOD: ministru de externe.

MIHAI POPOVICI: ministru de finanțe.

IOAN MIHALACHE: ministru al domeniilor.

GREGORIU IUNIAN: ministru de justiție.

GEORGE MIRONESCU: ministru al instrucțiunii.

VIRGIL MADGEARU: ministru de industrie și comerț.

D. R. IOANIȚESCU: ministru al comunicațiilor.

de către președintele și secretarul general al comitetului central. Locul se desemnează de adunare pentru anul viitor. Ordinea de zi o fixează comitetul central.

Art. 13. Atribuțiile adunării generale sunt:

a) alegerea președintelui și membrilor comitetului central;

b) hotărâri asupra raportului general de activitate;

c) votarea bugetului și descărcarea pentru gestiunea bănească din anul precedent;

d) îndrumarea generală a activității AGRU.

e) modificarea statutelor, însă numai în condițiunile prevăzute de art. 28 și 32 din statute.

Art. 14. Adunarea generală decide în mod obișnuit cu majoritate absolută de voturi. În caz de majoritate relativă votul este nul, iar la alegeri se declară balotaj între cei doi candidați cari au întrunit mai multe voturi.

Art. 15. Adunarea generală e prezidată de președintele comitetului central, iar în lipsa președintelui de unul dintre vicepreședinți.

Art. 16. Adunare generală extraordinară se poate convoca în caz de nevoie de către comitetul central, sau la cererea unui comitet diecezan, cu cel puțin 10 zile înainte.

Art. 17. Congresul general al tuturor membrilor se va convoca numai în cazuri excepționale, pentru a da îndrumări de ordin general AGRU.

NICOLAE COSTĂCHESCU: ministru al sănătății și ocrotirilor sociale.

PAN HALIPPA: ministru al lucrărilor publice.

IOAN RĂDUCANU: ministru al muncii.

SEVER BOCU: ministru al cultelor și artelor.

IOAN LUGOJANU: subsecretar de stat la prezidenție.

SEVER DAN și VOICU NIȚESCU: subsecretari de stat la interne.

Dupăcum se vede, lista aceasta nu e completă, fiind și altfel pasibilă de anume modificări cerute de împrejurări, pe cari le vom da în numărul proxim.

Primul act al noului guvern va fi desigur disolvarea parlamentului și trimiterea la vatră a aleșilor faimosului d. gen. Davidoglu. Simultan se vor publica și noile alegeri, cari se vor face cel mai târziu pe la începutul lui Decembrie, pentru ca în cursul acelei luni să se poată vota bugetul și alte legi de prima necesitate.

În fața noului guvern, căruia îi dorim din inimă spor la muncă, numai este o problemă nici aniversarea celor zece ani dela adunarea națională din Alba-Iulia, care va fi — suntem siguri — o manifestație serbătorească atât de elevată, încât poate să întreaacă în proporții chiar adunarea de acum zece ani.

O numire

— Noul vicar foraneu al Năsăudului —

(ac.) Eparhia Gherlei are un nou demnitar. În ședința consistorului din 20 Octombrie c. pâr. profesor *Dr. Titus Malaiu* a fost numit paroh-arhidiacon al Năsăudului și vicar foraneu al districtului Rodnei.

Mai elocvente decât orice elogii sunt următoarele date biografice ale noului vicar:

Născut la 27 Decembrie 1893 în Leșu (județul Năsăud), își face studiile primare în Leșu și Năsăud, liceul și bacalaureatul în Năsăud. Studiile teologice le urmează în Oradea (2 ani), la Budapesta (2 ani) și la Viena în institutul „Augustineum”, unde după alți trei ani de muncă își ia doctoratul în teologie. Reîntors la Gherla, în Septembrie 1919 ajunge profesor la Academia de teologie. În anii 1921—1923 ocupă postul de subdirector la Ministerul Cultelor din București, revenind în 1923 la catedra de profesor.

Are o activitate frumoasă. Ca profesor, înființează „Curierul Creștin” din Gherla, și Librăria diecezană în forma ei de azi. Colaborează la „Unirea” (Blaj), „Infrățirea Românească” (Cluj), „Apărarea Națională” (București), susținând necesitatea ideologiei creștine în politica de Stat.

Serie cursuri de filosofie, pedagogie și sociologie creștină, pe cari urmează să le scoată și în tipar.

În aceeași vreme muncește și pe teren misionar în eparhie. Dovadă grăitoare a frumozelor succese oratorice sunt scrisorile trimise de săteni din deosebitele părți ale eparhiei, în care cer Consistorului să delege la misiuni pe „apostolul Titu”, nume cu care cinstiau pe noul vicar al Năsăudului.

Catolicismul din Statele Unite ale Americii. În legătură cu alegerea de președinte din Statele Unite nord-americane credem a fi de interes să arătăm, că numărul catolicilor de acolo atinge după cele mai recente date statistice cifra de 18,894,000, ceace corespunde la un spor anual de 300,000 suflete. Sporind în această măsură, cu vremea tot vor ajunge catolicii să-și impună candidatul și în scaunul de președinte al țării.

Știri mărunte

Personale. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a numit pe d. *Iosif Domșa* director al școlii de meserii „Sf. Iosif” din Blaj, iar pe Reverendul *Vasile Cristea* secretar pedagog al aceleia.

Muzeul Unirii. Având ajutorul material al ministerului cultelor și artelor, „Astra” noastră culturală a hotărât ca întru pomenirea de veci a zilei de 1 Decembrie 1918 să înființeze la Alba-Iulia un Muzeu al Unirii noastre naționale. În legătură cu acest gând, a cărui înfăptuire reclamă concursul tuturor oamenilor de bine, comitetului central al Asociației a lansat de curând un călduros apel către toate despărțimintele și cercurile culturale, solicitând ajutorul acestora. Apelul schițează în linii mari obiectele și documentele ce-ar fi să aibă loc în acest Muzeu și invită pe toți cari pot să ajute să trimită contribuțiile lor pe adresa: „Astra”, Sibiu str. Șaguna 6.

Preoți albanezi trecuți la biserică Romei. Trecerea la catolicism alui Ahmed Zogu, regele Albaniei, înseamnă pentru această țară o nouă orientare și în ce privește laturea religioasă. Pentru a o depărta tot mai mult de sfera de influență a Iugo-Slaviei preponderant ortodoxe, Italia are tot interesul să promoveze catolicismul între Albanezi. Și acțiunea prinde, fiindcă, după informațiile ziarului „Neue Freie Presse” din Viena, un mare număr de preoți ortodocși din Albania au îmbrățișat de curând religia catolică.

Locale. Dumineca viitoare, a săptămânii a noua după Înălțarea sf. Cruci, va predica în catedrală pâr. *Dr. Ioan Bălan*, canonic mitropolitan.

— Joia trecută, la sfinții Arhanghelii, s'a serbat și la Blaj cu fastul cuvenit *ziua numelui M. S. Regelui*. Serviciul divin din catedrala, la care au participat toate școlile, precum și șefii autorităților, a fost pontificat din partea Mgr. Dr. Ambroziu Chețianu, vicarul mitropoliei. La ameză I. Preasfinția pâr. mitropolit a dat un banchet, la care au participat toți onorații Blajului.

— Vestea noului guvern a ajuns la Blaj Vineri seara, provocând în toate sufletele o bucurie din cele mai sfinte. Dovada ei s'a făcut prin o *impunătoare manifestație de stradă*, care a dus vestea mângâitoare până în cele mai îndepărtate colțuri ale orașului.

— Tinerii meseriași și comercianți români aranjează azi, în 10 Noembrie la 8^{1/2} seara, o *producțiune teatrală*, în sala de gimnastică a liceului. Venitul curat este destinat pentru fondul reuniunii. După producțiune urmează dans în saloanele hotelului „Central”.

Plafonul Băncii Naționale a fost spart. Prin legea monetară din 1925 limita de emisiune (plafonul) Băncii naționale române s'a fixat la 21 miliarde 70 milioane Lei, iar la 27 Octombrie c. circulația fiduciară a Băncii a atins cifra de 959 milioane peste 21 miliarde. A trecut deci cu 889 milioane peste limita de emisiune îngăduită de lege. Spargerea plafonului s'a făcut pentru cumpărarea de divize, conform legii pregătitoare a stabilizării din Iulie c. și e vorba ca sporirea notelor de bancă să se facă până la limita de 24 miliarde, fără ca prin aceasta să se abandoneze politica deflațiunii monetare. În legătură se anunță, că Banca Națională are controlul permanent al unui expert străin (d. Bolgert), care conduce de fapt operațiile pregătitoare ale stabilizării, controlând totodată portofoliul comercial prezentând reescontul Băncii Naționale.

La un singur Tribunal 5000 de divorțuri. În timp de nouă luni, dela începutul anului până la 1 Octombrie c. s'au intentat numai în raza Tribunalului Cluj 5000 acțiuni

de divorț, față de 4230 ale întreg anului 1927. Socotind, că până la sfârșitul anului în curs se vor mai produce aproximativ 500 de acțiuni, procentul creșterii acestora prezintă circa 30 la sută, o cifră care trebuie să dea de gândit tuturor, dar mai ales organelor bisericesti, în primul rând chiermate să asigure trănicia căsătoriilor.

Câteva cifre grăitoare. Populația săsească a Ardealului a pornit în timpul din urmă o aprigă campanie pentru sporirea nașterilor zădărnice din considerații de ordin material. Intr'un articol recent din „Kronstaedter Zeitung” se arată acum, că cifra nașterilor săsești a căzut dela 2'73 la sută de locuitori, cât a fost anul trecut, la 2'61. Media aceasta este binisor mai mare decât cea de 1'95, unde a scăzut în anul 1916 media generală a nașterilor din imperiul german, dar Ardealul are părți, cum este țara Bârsei, unde cifra nașterilor atinge abia 1'86 la sută. Orașul Brașov în special se dovedește extrem de redus, având în 1927 la 8706 locuitori sași abia 97 nașteri, deci numai 1'11 la sută. Este o cifră care s'ar putea întâmpla să atingă recordul.

Turcia a introdus alfabetul latin.

După atâtea alte reforme ale președintelui Mustafa Kemal, telegramele anunță mai nou, că Adunarea națională din Angora a adoptat, la 2 Octomvrie, cu unanimitate introducerea alfabetului latin. În urma acestei legi, ziarele vor apare, dela 1 Decemvrie 1928, în litere latine. În cărți, adrese oficiale, precum și în comerț, alfabetul latin va apare obligatoriu la 1 Ianuarie 1929, iar ultimul termen pentru imprimările oficiale s'a fixat la 1 Iunie 1929. Intreagă presa este unanimă în afirmația, că introducerea alfabetului european este cea mai mare realizare a revoluției și renașterii turcești.

† **Păr. Iosif Costin**, fost paroh și proto-pop la Turda (arhidieceză), s'a stins la 31 Octomvrie c. în anul 85 al etății și 57 al preoției sale cinstite. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii”

I. Câmpia Turzii. Cu toate înlesnirile făcute, aparatele de radio tot nu pot fi încă instalate fără autorizația centrului. Ele se pot obține mai ușor prin mijlocirea ziarului „Radio” (București, str. Sărăndar 7—12 care se pune bucuros la dispoziția celor interesați.

„Lumina satelor”. Sibiu. Ne bucurăm foarte mult, că înregistrând cele 5000 divorțuri dela Cluj, ați ținut să adăugați: „S'apoi ne mirăm de ce-i tot rău în lume”. Ne bucuram însă și mai mult, dacă în fața acestei cumplite destrămări sociale, ați fi putut anunța, că biserica ortodoxă este pe punctul de a-și revizui atitudinea față de divorțuri, atitudinea, care — prin urmările funeste ce le produce — constituie o adevărată rușine. Firește, nu ne gândim aici la o schimbare de atitudine în ce privește dogma indisolubității căsătoriei, fiindcă, oricât de limpede s'ar cuprinde ea în izvoarele credinței, o acceptare a ei nu se poate face prin hotărârea cutărui sinod localnic. Ne gândim însă la suprimarea destrăbălării, care se introduce în satele și orașele noastre pe urma înregimentării în registrele primitoare ale ortodoxiei a tuturor naufragiaților căsătoriei, cari, nenorocindu-și copiii, caută un refugiu puțin onorabil în legalizarea ortodoxă a adulterului. Pentru a scoate măcar o parte a răului din lume, ortodoxia ar trebui să nu primească pe acești păcătoși publici ai bisericii noastre — cari și altfel nu sunt de obicei decât lepădătura satelor — și oricine militează pentru reducerea scandalului cu divorțurile ar trebui să protesteze în punctul acesta alături de noi.

B. Cluj. Fără să ne facem vre-o iluzie la care n'avem dreptul și fără să ne gândim la vre-un privilegiu de orice natură, am fi nesinceri dacă am spune că nu ne bucurăm din inimă de venirea la cârma țării a dlui Iuliu Maniu și a partidului pe care-l conduce. Respectând legile țării și măsurând pentru biserica noastră cu aceeași măsură ca și pentru ortodoxia „marei majorități a Românilor” — ce putem să pretindem pe cea mai sfântă dreptate — noul guvern va fi implinit tot ce poate să ceară biserica noastră Restul îl vom da dela noi.

M. Baia-mare. „Telegraful” dela Sibiu ține și el hangul celorce vreau să zădărnicească cu orice preț întințarea unei episcopii a bisericii noastre în părțile Dvoastră. Afirmă anume, că „dupăce episcopia din Peri, din veacul al XIV-lea, a fost episcopie ortodoxă română, buna dreptate cere ca vechea vladicie să fie reinviată tot ea ortodoxă”. Cei câțiva ortodocși regășeni pripășiți de curând prin părțile acele — de unde s'ar putea întâmpla acum foarte ușor să fie siliți a-și cam lua catrafusele —, ca și prietini lor dela Sibiu de

altfel, ar face însă bine să nu uite, că dacă la numirea vre-unei episcopii noi poate să aibă cuvânt cutare moment istoric, nu este acelaș cazul și în ce privește caracterul unei atari episcopii, care nu poate fi făcută decât pentru credincioși. În Maramureș însă, și 'n părțile anexe, ortodoxia nu are — oricât ar fi spusă conțrarul preotul-fost vizitiu dela Valea porcului — decât caracterul unei aproape disparente „diaspore”. Și apoi mai e ceva: În urma schimbării politice recente poate că textul Constituției, referitor la caracterul național al bisericii noastre poate că tot va începe să aibă și el ceva țării.

M. North Lincoln Ave. Aurora III U. S. A. Prin „U. P.” am primit în contul abonamentului Dvoastră 5 dolari.

R. Șomeșul mic. Am primit 400 Lei, abonament pe 1927 și 1928. Adresa am schimbat-o.

Oficiul parohial. Surduceni mare Am primit abonamentul pe anul curent.

Oficiul parohial. Florești Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

R. Șenlia. Am primit 400 Lei. Achitat până la finea anului curent.

D. București. Am primit 200 Lei, abonament pentru dna Goleșcu.

B. Țaga. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

Dr. P. Arad. Confirmăm primirea sumei de Lei 200.

Ț. Șteiu Am primit abonamentul pe o jumătate de an.

S. Timișoara. Chităm primirea sumei de 100 Lei.

Consistorul arhidiecezan — Blaj

Nr. 6900—1928.

Concurs la stipendii

Prin aceasta publicăm concurs până la 20 Decemvrie 1928 inclusiv la următoarele stipendii:

I. Din fundațiunea „Alexă Bidian”. Stipendii adecvate tuturor nepoților din frați și consăngenilor fundatorului până la gradul IV, fără considerare la natura studiilor, ce le urmează, fie chiar și la măestrii.

II. Din fundațiunea „Crișan-Boeriu” un (1) stipendiu de 3000 Lei. Indreptățiți sunt copii, feciori și fete, din familiile Crișan și Boeriu din Abrud, cari urmează ori-ee școală și meserie.

III. Din fundațiunea „Ioan Daniel Dănuț de Fersig” un (1) stipendiu de 2000 Lei, pentru elevi dela ori-ce școală. Preferiți fiind consăngenii fundatorului.

IV. Din fundațiunea „Petru Cav. Ioanette” un (1) stipendiu de 2000 Lei, destinat pentru elevi de liceu din Munții Apuseni ai Ardealului. Descendenții au preferință.

V. Din fundațiunea „Augustin Lădăry”. Stipendiile sunt destinate pentru tineri români gr-cat., cu preferință de aceia, cari voiesc a păși pe cariera industrială, comercială, tehnică și agronomică.

VI. Din fundațiunea „Ioan M. Moldovan”. 1. Un (1) stipendiu de 5000 Lei și un (1) stipendiu de 4000 Lei, destinate pentru studii academice.

2. Un (1) stipendiu de 2000 Lei, pentru elevi la școlile secundare de orice natură. — Consăngenii au preferință.

VII. Din fundațiunea „Dionisiu de Șimon”. Un (1) stipendiu de 1000 Lei pentru agronomie. Preferință au rudeniile.

VIII. Din fundațiunea „Alex. Șt. Șuluțiu”. 1. Patru (4) stipendii de câte 12.000 Lei pentru tinerii cari studiază dreptul ori medicina, afară de patrie.

2. Trei (3) stipendii de câte 9000 Lei, pentru tinerii, cari studiază tehnica, metalurgica, pedagogia, ori științele reale, afară de patrie.

3. Cinci (5) stipendii de câte 6000 Lei pentru tinerii cari studiază dreptul în patrie.

4. Zece (10) stipendii de câte 3000 Lei pentru elevi de liceu în clasele superioare.

5. Unsprezece (11) stipendii de câte 1800 Lei pentru elevi la liceu în clasele inferioare.

Consăngenii au preferință.

IX. Din fundațiunea „David Br. Ursu de Margina”. Două (2) stipendii de câte 3000 Lei, pentru elevi și eleve gr-cat. dela liceele din Blaj, născuți în comune din județele Făgăraș, Sibiu, Hunedoara.

X. Din fundațiunea „Vancea — Cassa Arhidiecezană”. 1. Două (2) stipendii de câte 5000 Lei pentru studii academice și universitare.

2. Un (1) stipendiu de 3000 Lei și patru (4) stipendii de câte 2000 Lei pentru elevi de liceu.

3. Cinci (5) stipendii de câte 2000 Lei, pentru eleve de liceu.

4. Șapte (7) stipendii de câte 2000 Lei, pentru elevi la școala normală.

Rudeniile au preferință.

XI. Din fundațiunea „George Vișu”. Un (1) stipendiu de 2500 Lei, destinat pentru școalele secundare. Rudeniile au preferință.

XII. Din fundațiunea „Alumnate ale Seminarului junimei române gr-cat. studioase în Blaj”. Patru (4) stipendii de câte 2500 Lei, pentru elevi la liceul din Blaj. Consăngenii au preferință.

XIII. Din fundațiunea „Alumnate a Internatului Vancean de fete din Blaj”. Patru (4) stipendii de câte 2500 Lei, și un (1) stipendiu de 2000 Lei pentru eleve la liceul din Blaj.

XIV. Din fundațiunea „Simeon Pop Matelu”. 1. un (1) stipendiu de 7000 Lei pentru tineri români greco-catolici, cari vor studia dreptul, medicina, literale, politehnica, montanistica și silvanistica.

2. Un (1) stipendiu de 1400 Lei pentru elevi și eleve greco-catolice de liceu, școală normală, comerciale și reale.

Consăngenii au preferință.

Concurenții la toate stipendiile de mai sus au să alătore la cererile lor: certificat școlar în copie autentică, carte de botez dela preot, atestat de paupertate, atestat medical, certificat de frecventare, și pentru dovedirea consăngenității cu fundatorul au să alătore atestat dela oficiul parohial, și respective tabela genealogică exact dedusă. Sunt datori mai departe să determine apriat suma și soiul stipendiului pe care îl cer.

Cererile intrate după termen, nu vor fi luate în considerare.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 3 Noemvrie 1928.

Dr. Vasile Suciu
Arhiepiscop și Mitropolit.

Capitulul Mitropolitan gr. cat. Blaj

Nr. 177—1928

Inchiriere

Cu ziua de 15 Noemvrie 1928 se da în chirie casa fundațiunii Dr. Alexandru Grama, situată în Blaj piața Inocențiu M. Ciain sub Nr. 249; Casa are 3 camere, culină și separat culină de vară. Cei ce doresc ce să o iee în chirie, să-și înainteze ofertele cu prețul chiriei la administrația Centrală Capit. până în 14 Nov., orele 12. Blaj, 6 Noemvrie 1928.

Iacob Popa,
prepozit capitular.

RECLAMA

este sufletul comerțului